

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

09 червня 2022 року

Справа №200/15904/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Христофорова А.Б., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження у письмовому провадженні адміністративну справу за позовом Васильченка Олександра Івановича до Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії, -

В С Т А Н О В И В:

16 листопада 2021 року до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Васильченка Олександра Івановича до Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області, в якому позивач, з урахуванням уточнених позовних вимог, просить суд:

- визнати бездіяльність Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області протиправною через грубе порушення ст.ст. 3, 8, 17, 19, 21, 22, 58 та 64 Конституції України, які є прямої, рішень Конституційного Суду України, Європейського Суду з прав людини та правових норм міжнародних договорів та зобов'язань, до яких приєдналася Україна, а також статей 43, 51 частин 1, 3 ст. 63 Закону України № 2262- XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та постанов Кабінету Міністрів України № 45 і № 988 щодо відмови позивачу у перерахунку пенсії згідно довідки ДУ ТМО МВС України» в Донецькій області № 33/25-1215 від 07.06.2021 року станом на 19 листопада 2019 року;

- зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області здійснити позивачу новий перерахунок та виплату пенсії з 01 квітня 2019 року відповідно до частин 3, 18 ст. ст. 43, частини 3 ст. 51 та частин 1, 3 ст. 63 ЗУ № 2262-ХІІ, постанов КМУ № 45 та № 988 з урахуванням основних та додаткових видів грошового забезпечення згідно довідки ДУ «ТМО МВС України» в Донецькій області № 33/25-1215 від 07.06.2021 року з основним розміром пенсії 74 % від сум грошового забезпечення;

- зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області нарахувати та сплатити на користь позивача недоплачену суму пенсійних виплат при перерахунку його пенсії у 2018 році з врахуванням незмінного раніше визначеного основного розміру пенсії не менш 74 % грошового забезпечення.

В обґрунтування заявлених вимог позивач зазначив, що бездіяльність відповідача щодо відмови провести перерахунок пенсії за вислугу років на підставі довідки державної установи «Територіальне медичне об'єднання МВС України в Донецькій області» від 07 червня 2021 року № 33/25-1215 є протиправною та порушує його право на отримання пенсії із врахуванням додаткових видів грошового забезпечення.

Відповідач надав суду відзив на позовну заяву, в якому зазначив, що у спірних правовідносинах діяв в межах повноважень, в порядку та у спосіб, що визначені законом.

Зазначає, що правові підстави для складання нової довідки про розмір грошового забезпечення позивача, що враховується для перерахунку пенсії, із зазначенням інших складових відсутні, оскільки грошове забезпечення поліцейських не підвищувалося, а Кабінет Міністрів України не приймав рішення щодо перерахунку пенсій за вислугу років, призначених працівникам органів внутрішніх справ.

Також зазначив, що після визнання протиправними та нечинними в судовому порядку окремих норм постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 103, зміни до відповідних нормативно-правових актів щодо перерахунку пенсій не вносилися, а тому підстави для перерахунку пенсії позивача відсутні.

Щодо встановлення надбавки за стаж служби в розмірі 50 % відповідач зазначає, що органи Пенсійного фонду України здійснюють перерахунок та виплату пенсії військовослужбовцям на підставі документів, що надані уповноваженими структурними підрозділами, де особа проходила службу. Так, Головним управлінням отримано довідку № 33/25-1215 від 07 червня 2021 року, в якій зазначена, поряд з іншими, така складова, як надбавка за стаж служби – 45 % - 2 317,50. Відповідач звертає увагу суду на той факт, що вказаною довідкою чітко визначено, що розмір надбавка за стаж служби становить 45 %, зазначаючи, що Головне управління не має повноважень самостійно змінювати грошове забезпечення позивача, оскільки це є виключною компетенцією того структурного підрозділу, де особа проходила службу.

Щодо зменшення відсоткового розміру пенсії відповідач вказує на те, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб» від 21 лютого 2018 року № 103 та постанови Кабінету Міністрів України «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» від 11 листопада року № 988 позивачу здійснено перерахунок пенсії. зазначає, що у зв'язку зі збільшенням грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу (посадового окладу, окладу за військовим званням, тощо) змінився процент відповідних сум грошового забезпечення та на даний час складає 70% від грошового забезпечення. На переконання відповідача, вищезгадані зміни в законодавстві не призвели до зниження розміру пенсії, що унеможливило порушення прав позивача.

У задоволенні позовних вимог просив суд відмовити.

Позивачем надано відповідь на відзив відповідача, в якому позивач рахує, що доказом його порушеного права є рішення колегії суддів Шостого апеляційного адміністративного суду від 19 листопада 2019 року у справі № 826/12704/18, де зроблено висновок, що пункт 3 постанови КМУ 103 передбачав перерахунок пенсій з урахуванням додаткових видів грошового забезпечення та премій.

Встановивши, що вказаний позов поданий без додержання вимог передбачених ст. 160 КАС України, суд своєю ухвалою від 19 листопада 2021 року залишив його без руху, надавши позивачеві строк в 10 днів з дня вручення їй копії цієї ухвали для усунення недоліків заяви, а саме, шляхом надання суду копій доданих до позовної заяви та її другого примірника документів завірених позивачем належним чином та інформації про наявність у позивача або іншої особи оригіналів письмових доказів, копії яких додано до заяви.

Ухвалою суду від 21 грудня 2021 року позовну заяву прийнято до розгляду, провадження у справі відкрито, розгляд справи вирішено проводити за правилами спрощеного позовного провадження, без проведення судового засідання та повідомлення (виклику) учасників справи.

Ухвалою від 01 лютого 2021 року суд відмовив Головному управлінню Пенсійного фонду України про здійснення розгляду даної справи за правилами загального позовного провадження.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі

пропозиції Ради національної безпеки і оборони України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, затвердженого Законом України “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24.02.2022 № 2102-IX, введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб.

Указом Президента України від 14.03.2022 № 133/2022, затвердженим Законом України від 15.03.2022 № 2119-IX, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, строк дії воєнного стану в Україні продовжено ще на 30 діб, тобто до 25.04.2022.

21.04.2022 на засіданні Верховної Ради України ухвалено Закон про затвердження Указу Президента України від 18.04.2022 № 259 “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні”.

Цим Указом передбачено продовження строку дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25.04.2022 на 30 діб.

Водночас, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану" Указом Президента України від 17 травня 2022 року №341/2022 "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" частково змінено статтю 1 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні", затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (зі змінами, внесеними Указами від 14 березня 2022 року № 133/2022, затвердженим Законом України від 15 березня 2022 року № 2119-IX, та від 18 квітня 2022 року № 259/2022, затвердженим Законом України від 21 квітня 2022 року № 2212-IX), продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Донецький окружний адміністративний суд продовжує свою роботу у дистанційному режимі.

За приписами частини 5 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. Відповідно до статті 258 КАС України, суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Суд враховує, що відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року, яка ратифікована Україною 17.07.1997 року, кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи у продовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру. Обов'язок швидкого здійснення правосуддя покладається, в першу чергу, на відповідні державні судові органи. Розумність тривалості судового провадження оцінюється в залежності від обставин справи та з огляду на складність справи, поведінки сторін, предмету спору (рішення Європейського суду з прав людини від 08.11.2005 у справі "Смірнова проти України").

Враховуючи вищезазначене, та зважаючи на те, що в матеріалах справи достатньо документів для розгляду справи по суті, заяв від учасників справи про поновлення/продовження процесуальних строків, для вчинення процесуальних дій, у відповідності до положень п. 3 розділу VI "Прикінцеві положення" КАС України, до суду не надходило, з метою недопущення не виправданого затягування судового процесу, суд проводить розгляд справи у письмовому провадженні за наявними у справі матеріалами.

З'ясовуючи те чи мали місце обставини, якими обґрунтовуються позовні вимоги, якими

доказами вони підтверджуються, а також чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження, судом встановлено наступне.

Позивач Васильченко Олександр Іванович, 04 лютого 1957 року народження, є громадянином України, що підтверджується паспортом серії ВА № 575375 (а.с. 7-зв. бік а.с. 7, 32-зв. бік а.с. 32).

Як встановлено судом, на підставі викладеного позивачем у позові, що також не заперечується у відзиві відповідачем, а також не є спірним питанням даної адміністративної справи, Васильченко Олександр Іванович є отримувачем пенсії за вислугу років з 18.03.2002 року (посвідчення № 28539 - а.с. 8), що призначена йому довічно у розмірі 74 % грошового забезпечення.

13 березня 2018 року Головним управлінням МВС України в Донецькій області видано Васильченку Олександру Івановичу довідку «Про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій для осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) № 847лк.

Згідно з цією довідкою відповідно до статті 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 103, постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 988 розмір грошового забезпечення за нормами, чинними на 01 січня 2016 року. За прирівняною посадою поліцейського/начальник відділення, що не входить до складу відділу (управління, відділи (відділення) поліції) до посади на день звільнення із служби (оперуповноважений) становить:

посадовий оклад - 2 950,00 грн;

оклад за спеціальним званням (підполковник поліції) - 2 200,00 грн;

надбавка за стаж служби в поліції (45%) - 2 317,50 грн;

надбавка за специфічні умови проходження служби в поліції (60,00%) - 4 480,50 грн;

надбавка за службу в умовах режимних обмежень – 442,50 грн;

премія (0,32%) - 25,31 грн;

усього – 7 935,31 грн (а.с. 47).

Головним управлінням Пенсійного фонду України в Донецькій області в березні 2018 року був здійснений перерахунок пенсії Васильченко Олександра Івановича відповідно до абзацу першого пункту 3 постанови КМУ 103 від 21.02.2018 з 01.01.2016 року, яким зменшено розмір грошового забезпечення з 74% до 70 % (зв. бік а.с. 47).

Своїм листом від 23.06.2021 № В-679/1 року Державна установа «Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх справ України по Донецькій області» повідомило позивача про те, що сектор із соціально-гуманітарних питань підготував та листом від 08.06.2021 № 33/25-1226 надіслав до Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області довідку про розмір грошового забезпечення позивача від 07.06.2021 № 33/25-1215. Додатком до листа була копія довідки про розмір грошового забезпечення позивача від 07.06.2021 № 33/25-1215(а.с. 12-зв. бік а.с. 12, а.с. 46).

Згідно з цією довідкою відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» розмір грошового забезпечення за нормами, чинними на 01 листопада 2019 року, за прирівняною посадою поліцейського начальник відділення, що не входить до складу відділу (управління, відділи (відділення) поліції) становить:

посадовий оклад - 2 950,00 грн;

оклад за спеціальним званням (підполковник поліції) - 2 200,00 грн;

надбавка за стаж служби в поліції (45%) - 2 317,50 грн;

надбавка за специфічні умови проходження служби в поліції (60,00%) - 4 480,50 грн;

надбавка за службу в умовах режимних обмежень – 442,50 грн;

премія (40,20%) - 4 980,98 грн;

усього - 17 371,49 грн.

Довідка оформлена з урахуванням рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 14 травня 2019 року у справі № 826/12704/18, яке набрало чинності 19 листопада 2019 року, та постанови Великої Палати Верховного Суду від 17 грудня 2019 року у зразковій справі № 160/8324/19.

Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області, отримавши довідку від 07.06.2021 № 33/25-1215 про розмір грошового забезпечення від Державної установи «Територіальне медичне об'єднання МВС України по Донецькій області», сповістило позивача листом від 30.07.2021 про те, що на час складання цієї відповіді, повідомлень щодо необхідності підготовки списків осіб, пенсії яких підлягають перерахункам, від Пенсійного фонду України та Уповноважених структурних підрозділів відомств не надходило (зв. бік а.с. 14, 36-зв. бік а.с. 36).

Позивач 13.08.2021 року звернувся до Пенсійного фонду України зі скаргою на дії Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області щодо зменшення відсотку розміру грошового забезпечення для розрахунку суми його пенсії з 74% до 70%, а також щодо не проведення перерахунку його пенсії на підставі довідки ДУ «ТМО МВС України» в області від 07.06.2021 року № 33/25-1215 (а.с. 13-зв. бік а.с. 13).

17.09.2021 року Департамент Пенсійного забезпечення Пенсійного фонду України повідомив позивача про те, що підстави для перерахунку його пенсії на підставі довідки від 07.06.2021 року відсутні (а.с. 15-зв. бік а.с. 15, а.с. 37-зв. бік а.с. 37).

Отже спірні правовідносини виникли у зв'язку з відмовою Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області здійснити перерахунок пенсії позивача з 01 квітня 2019 року на підставі оновленої довідки ДУ «ТМО МВС по Донецькій області» від 07.06.2021 № 33/25-1215 про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії, до якої включені додаткові види грошового забезпечення, а також у зв'язку з безпідставним зменшенням, при перерахунку в 2018 році пенсії позивача, розміру пенсії з 74 % до 70 %.

Суд, перевіrivши матеріали справи, вирішивши питання, чи мали місце обставини, якими обґрунтовувалися вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються, чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження, яку правову норму належить застосувати до цих правовідносин, приходять до висновку про те, що позов підлягає частковому задоволенню, з огляду на наступне.

Щодо позовних вимог в частині зобов'язання Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області нарахувати та сплатити на користь позивача недоплачену суму пенсійних виплат при перерахунку його пенсії у 2018 році з врахуванням незмінного раніше визначеного основного розміру пенсії не менш 74 % грошового забезпечення суд зазначає таке.

Згідно зі ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх в разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та інших випадках передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними. Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Відповідно до ст. 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії.

П. п. 1, 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України встановлено, що права і свободи людини і

громадянина, гарантії цих прав і свобод; основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення визначаються виключно законами України.

На час призначення позивачу пенсії за вислугу років (19.03.2002) Закон № 2262 діяв у редакції від 17.01.2002 року.

Абз. 1 ст. 1-2 Закону № 2262 в редакції, чинній на час призначення пенсії, було передбачено, що право на довічну пенсію за вислугу років на умовах цього Закону мають особи офіцерського складу, прапорщики і мічмани, військовослужбовці надстрокової служби та військової служби за контрактом, особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ при наявності встановленої цим Законом вислуги на військовій службі і на службі в органах внутрішніх справ.

Згідно з п. а ст. 12 Закону № 2262 в редакції, чинній на час призначення пенсії, пенсія за вислугу років призначається особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які мають на день звільнення зі служби вислугу на військовій службі або на службі в органах внутрішніх справ 20 років і більше.

П. а. ч. 1 статті 13 Закону № 2262 у редакції, чинній на час призначення пенсії, передбачав, що пенсії за вислугу років призначаються у таких розмірах: особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які мають вислугу 20 років і більше (пункт "а" статті 12): за вислугу 20 років - 50 процентів, а звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я - 55 процентів відповідних сум грошового забезпечення (стаття 43); за кожний рік вислуги понад 20 років - 3 проценти відповідних сум грошового забезпечення.

Відповідно до ч. 2 ст. 13 Закону № 2262 в редакції, чинній на час призначення пенсії, загальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 85 процентів відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби і віднесені до категорії 1, - 95 процентів, до категорій 2 і 3, - 90 процентів.

Так, судом встановлено та сторонами не заперечується, що з 19.03.2002 Васильченку Олександрю Івановичу, який був звільнений зі служби в органах внутрішніх справ, маючи вислугу років 30 років, призначена пенсія за вислугу років в розмірі 74% суми грошового забезпечення.

Законом України Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», який набув чинності 31.07.2002 року, до ст.13 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» внесені зміни, зокрема: у частині другій цифри 85 , 95 і 90 замінено відповідно цифрами 90 , 100 і 95, а слова і цифри до категорій 2 і 3 замінено словами і цифрою до категорії 2 .

Тобто, після внесених змін п. а ч.1 та ч.2 ст.13 Закону №2262 мали наступний зміст: пенсії за вислугу років призначаються в таких розмірах: особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають вислугу 20 років і більше (пункт "а" статті 12): за вислугу 20 років - 50 процентів, а звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я - 55 процентів відповідних сум грошового забезпечення (стаття 43); за кожний рік вислуги понад 20 років - 3 проценти відповідних сум грошового забезпечення.

Загальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 90 процентів відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби і віднесені до категорії 1, - 100 процентів, до категорії 2, - 95 процентів.

Суд зазначає, що до ч.2 ст.13 Закону №2262 вносились зміни, яким зокрема змінювався загальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 85 процентів, зокрема за різних редакцій закону встановлювалось обмеження загального розміру пенсії, обчисленої відповідно до цієї статті, а саме 90%, 85%, 70%.

Пунктом 8 розділу II Закону України “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” (далі - Закон № 3668-17), який набрав чинності з 1 жовтня 2011 року, та пунктом 23 розділу II Закону України “Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” (далі - Закон №1166-VII), який набрав чинності з 1 травня 2014 року, до частини 2 статті 13 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” було внесено зміни та цифри “ 90” замінено цифрами “ 80”, а цифри “ 80” замінено цифрами “ 70” відповідно.

Тобто, зміна встановленого Законом максимального розміру пенсії відбулася вже після призначення позивачу пенсії.

Статтею 22 Конституції України визначено, що права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

З аналізу викладених норм слідує, що при перерахунку пенсії відповідним категоріям військовослужбовців має застосовуватися норма, що визначає розмір грошового забезпечення у відсотках, яка діяла на момент призначення пенсії. Внесені Законом України “Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” зміни до частини другої статті 13 Закону щодо встановлення граничного розміру пенсії за вислугу років у розмірі 70 % від сум грошового забезпечення не стосуються перерахунку вже призначеної пенсії, оскільки процедура призначення та перерахунку пенсії різні за змістом і механізмом їх проведення.

Слід зазначити, що Конституційний Суд України неодноразово розглядав питання, пов’язані з реалізацією права на соціальний захист, і сформулював правову позицію, згідно з якою Конституція України виокремлює певні категорії громадян України, що потребують додаткових гарантій соціального захисту з боку держави. До них, зокрема, належать громадяни, які відповідно до статті 17 Конституції України перебувають на службі у військових формуваннях та правоохоронних органах держави, забезпечуючи суверенітет і територіальну цілісність України, її економічну та інформаційну безпеку, а саме: у Збройних Силах України, органах Служби безпеки України, міліції, прокуратури, охорони державного кордону України, податкової міліції, Управління державної охорони України, державної пожежної охорони, Державного департаменту України з питань виконання покарань тощо (рішення Конституційного Суду України від 06.07.99 №8-рп/99 у справі щодо права на пільги, від 20.03.2002 №5-рп/2002 у справі щодо пільг, компенсацій і гарантій).

У зазначених рішеннях Конституційний Суд України вказав, що необхідність додаткових гарантій соціальної захищеності цієї категорії громадян як під час проходження служби, так і після її закінчення зумовлена насамперед тим, що служба у Збройних Силах України, інших військових формуваннях та правоохоронних органах держави пов’язана з ризиком для життя і здоров’я, підвищеними вимогами до дисципліни, професійної придатності, фахових, фізичних, вольових та інших якостей. Це повинно компенсуватися наявністю підвищених гарантій соціальної захищеності, тобто комплексу організаційно-правових економічних заходів, спрямованих на забезпечення добробуту саме цієї категорії громадян як під час проходження служби, так і після її закінчення.

Виходячи із висловленого у рішеннях Конституційного Суду України розуміння сутності соціальних гарантій, не може бути звужено шляхом внесення змін до законодавства.

Даний висновок узгоджується з правовою позицією Верховного Суду, висловленою в постанові від 24.04.2018 у справі №686/12623/17 (К/9901/849/17).

Відповідно до частини п'ятої статті 242 Кодексу адміністративного судочинства України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановках Верховного Суду.

Таким чином, внесені Законами №3668-17 та №1166-VII зміни до частини 2 статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" щодо встановлення граничного розміру пенсії за вислугу років у розмірі 80% та 70% грошового забезпечення не стосуються перерахунку вже призначеної пенсії, а мають застосовуватися лише виключно при призначенні нових пенсій.

Стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на ефективний засіб юридичного захисту) гарантує, що кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Під ефективним засобом (способом) необхідно розуміти такий, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект. Тобто ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам.

Отже, обираючи спосіб захисту порушеного права, слід зважати й на його ефективність з точки зору статті 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Згідно з частиною другою статті 9 КАС України суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Відтак, порушене право позивача, в цій частині позову, підлягає судовому захисту шляхом визнання протиправними дії відповідача, які полягають у безпідставному зменшенні позивачу при перерахунку пенсії за вислугу років згідно Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб звільнених з військової служби та деяких інших осіб", основного розміру пенсії до 70 відсотків та зобов'язання відповідача нарахувати та виплатити на підставі довідки Головного управління МВС України в Донецькій області "Про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій для осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції)" від 13.03.18 №847лк позивачу пенсію за вислугу років на підставі Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб звільнених з військової служби та деяких інших осіб", застосувавши основний розмір пенсії 74 відсотків від грошового забезпечення та виплатити різницю недоотриманої пенсії починаючи з 01.01.2016 року.

Щодо позовних вимог в частині визнання бездіяльності Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області протиправною через грубе порушення ст.ст. 3, 8, 17, 19, 21, 22, 58 та 64 Конституції України, які є прямої, рішень Конституційного Суду України, Європейського Суду з прав людини та правових норм міжнародних договорів та зобов'язань, до яких приєдналася Україна, а також статей 43, 51 частин 1, 3 ст. 63 Закону України № 2262- XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та постанов Кабінету Міністрів України № 45 і № 988 щодо відмови позивачу у перерахунку пенсії згідно довідки ДУ ТМО МВС України» в Донецькій області № 33/25-1215 від 07.06.2021 року станом на 19 листопада 2019 року та зобов'язання Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області здійснити позивачу новий перерахунок та виплату пенсії з 01 квітня 2019 року відповідно до частин 3, 18 ст. ст. 43, частини 3 ст. 51 та частин 1, 3 ст. 63 ЗУ № 2262-ХІІ, постанов КМУ № 45 та № 988 з урахуванням основних та додаткових видів грошового забезпечення згідно довідки ДУ «ТМО МВС України» в Донецькій області № 33/25-1215 від 07.06.2021 року з основним розміром пенсії 74 % від сум грошового забезпечення суд зазначає таке.

Частиною 3 статті 43 Закону № 2262-ХІІ передбачено, що пенсії особам офіцерського

складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їх сімей обчислюються з розміру грошового забезпечення, враховуючи відповідні оклади за посадою, військовим (спеціальним) званням, процентну надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Частина 18 статті 43 Закону №2262-ХІІ встановлює, що у разі якщо на момент призначення або виплати пенсії відбулася зміна розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення та/або були введені для зазначених категорій осіб нові щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії у розмірах, встановлених законодавством, пенсія призначається з урахуванням таких змін та/або нововведень, а призначена пенсія підлягає невідкладному перерахунку.

Питання перерахунку призначених відповідно до Закону № 2262-ХІІ пенсій унормовано статтею 63 цього Закону, частинами першою, другою якої встановлено, що перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей у зв'язку із введенням в дію цього Закону провадиться за документами, що є у пенсійній справі, а також додатковими документами, поданими пенсіонерами на час перерахунку. Якщо пенсіонер згодом подасть додаткові документи, які дають право на подальше підвищення пенсії, то пенсія перераховується за нормами цього Закону. При цьому перерахунок провадиться за минулий час, але не більш як за 12 місяців з дня подання додаткових документів і не раніше, ніж з дня введення в дію цього Закону.

Частиною 3 статті 63 Закону № 2262-ХІІ встановлено, що перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України (міліції), які мають право на пенсійне забезпечення або одержують пенсію на умовах цього Закону, здійснюється з урахуванням видів грошового забезпечення, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством для поліцейських.

Відповідно до частини 4 статті 63 Закону №2262-ХІІ усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим із служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій.

11.11.2015 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову за № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції», пунктом 1 якої встановлено, що грошове забезпечення поліцейських складається з посадового окладу, окладу за спеціальним званням, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, які мають постійний характер), премії та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Відповідно до абзацу другого пункту 15 розділу ХІ «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» (зі змінами, внесеними Законом України від 23.12.2015 року № 900-VIII) за колишніми працівниками міліції, у тому числі пенсіонерами, а також членами їхніх сімей, іншими особами зберігаються пільги, компенсації і гарантії, передбачені цим Законом для колишніх поліцейських, членів їхніх сімей, інших осіб.

Наказом МВС України від 06.04.2016 року № 260 (zareєстровано в Міністерстві

юстиції України 29.04.2016 року за №669/28799) затверджено Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та курсантам вищих навчальних закладів МВС із специфічними умовами навчання (далі - Порядок № 260).

Зокрема, пунктами 4 - 10 розділу II Порядку № 260 встановлено такі додаткові види грошового забезпечення: надбавка за специфічні умови проходження служби в поліції; надбавка за безперервний стаж на шифрувальній роботі; надбавка за виконання функцій державного експерта з питань таємниць; надбавка за службу в умовах режимних обмежень; надбавка за почесне звання «заслужений»; доплата за науковий ступінь з відповідної спеціальності; доплата за вчене звання; доплата за службу в нічний час.

Кабінет Міністрів України постановою «Про затвердження Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393» від 13.02.2008 року № 45 затвердив Порядок проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (надалі також - Порядок № 45).

Пунктом 1 Порядку № 45 передбачено, що пенсії, призначені відповідно до Закону №2262-ХІІ, у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію згідно із Законом, перераховуються на умовах та в розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України.

Абзацом 1 пункту 5 Порядку № 45 в редакції постанови Кабінету Міністрів України «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб» від 21.02.2018 року № 103 (надалі - Постанова № 103) передбачено, що під час перерахунку пенсій використовуються такі види грошового забезпечення, як посадовий оклад, оклад за військовим (спеціальним) званням та відсоткова надбавка за вислугу років на момент виникнення права на перерахунок пенсії за відповідною або аналогічною посадою та військовим (спеціальним) званням.

Особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) перерахунок пенсії з 1 січня 2016 року проводиться з розміру грошового забезпечення за прирівняною посадою поліцейського, враховуючи оклади за посадою, спеціальним званням, відсоткову надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, встановлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за січень 2016 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 988 «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції». Розмір премії визначається у середніх розмірах, що фактично виплачені за відповідною посадою (посадами) поліцейського за січень 2016 року. Подальші перерахунки здійснюються з урахуванням складових грошового забезпечення, передбачених абзацом першим цього пункту.

При цьому у Додатку 2 до Порядку № 45 міститься форма довідки про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій, яку постановою № 103 було викладено в новій редакції, в якій відсутні такі складові грошового забезпечення, як щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення).

Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 12 грудня 2018 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 05 березня 2019 року, в адміністративній справі № 826/3858/18, визнано протиправними та нечинними пункти 1, 2 постанови №103 та зміни до пункту 5 і додатку 2 Порядку №45.

Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 14 травня 2019 року у справі № 826/12704/18, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 19 листопада 2019 року, визнано протиправним та скасовано пункт 3 Постанови № 103.

Отже, з 19.11.2019 року - з дня набрання законної сили судовим рішенням у справі № 826/12704/18, пункт 3 Постанови № 103 втратив чинність, а інші нормативні акти, які б надалі обмежували склад та розмір грошового забезпечення осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) для обчислення та перерахунку пенсії, відсутні. Таким чином, з цієї дати виникли підстави для перерахунку пенсій, призначених згідно із Законом № 2262-ХІІ, з урахуванням розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та відсоткової надбавки за вислугу років, а також щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, виходячи з розміру складових, розрахованих згідно з Постановою № 988, та відповідно до вимог статей 43 і 63 Закону № 2262-ХІІ.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1088 «Деякі питання виплати пенсій окремим категоріям громадян» (набрала чинності 01.01.2020 року) пункти 1-3 Постанови № 103 виключено.

Інші положення Порядку № 45, зокрема й ті, які визначають алгоритм дій, пов'язаних із перерахунком пенсії, після втрати чинності 05.03.2019 року положеннями пунктів 1, 2 Постанови №103 та змін до пункту 5 і додатку 2 Порядку № 45, а 19.11.2019 року - пункту 3 Постанови №103, є чинними.

Зокрема, пунктом 2 Порядку № 45 встановлено, що Пенсійний фонд України після прийняття Кабінетом Міністрів України рішення щодо перерахунку пенсій та отримання відповідного повідомлення від Мінсоцполітики повідомляє своїм головним управлінням в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі (далі - головні управління Пенсійного фонду України) про підстави для проведення перерахунку пенсій та про необхідність підготовки списків осіб, пенсії яких підлягають перерахунку (далі - списки), та надсилає відповідну інформацію Мінборони, МВС, Національній поліції, Мін'юсту, Мінінфраструктури, СБУ, Службі зовнішньої розвідки, ДФС, Управлінню державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, Адміністрації Держприкордонслужби, ДСНС, Службі судової охорони (далі - державні органи). Головні управління Пенсійного фонду України у десятиденний строк з моменту надходження зазначеного повідомлення складають списки за формою згідно з додатком 1 та подають їх органам, які уповноважені рішеннями керівників державних органів (далі - уповноважені органи) видавати довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії.

Згідно з пунктом 3 Порядку № 45 на підставі списків уповноважені органи готують довідки про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій, для кожної особи, зазначеної в списку, за формою згідно з додатками 2 і 3 (далі - довідки) та у місячний строк подають їх головним управлінням Пенсійного фонду України. Довідки видаються державним органом, з якого особи були звільнені із служби, якщо інше не передбачено цим Порядком. Довідки видаються на осіб, які звільнені із служби в апараті МВС, органах та підрозділах МВС, в закладах, на підприємствах та в установах, що належать до сфери управління МВС (крім органів, підрозділів, закладів та установ, передбачених абзацами четвертим, п'ятим і шостим цього пункту) - МВС.

Разом з тим, постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 29.01.2020 року у справі № 826/6453/18 визнано протиправним та скасовано у цілому пункт 6 Постанови № 103, яким вносилися зміни у Порядок № 45.

Порядок проведення перерахунку раніше призначених пенсій відповідно до Закону №2262-ХІІ до прийняття Постанови № 103 так само проводився у разі прийняття рішення Кабінетом Міністрів України про зміну розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення для відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за Законом, або у зв'язку із введенням для них нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, установлених законодавством. При цьому, було встановлено, що на підставі рішення Кабінету Міністрів України державні органи (у тому числі МВС) повідомляють у п'ятиденний строк Пенсійному фонду України про підстави перерахунку пенсій військовослужбовцям. Пенсійний фонд

України повідомляє у п'ятиденний строк з моменту надходження інформації від державних органів головним управління Пенсійного фонду України про підстави для проведення перерахунку пенсій та про необхідність підготовки списків осіб, пенсії яких підлягають перерахунку, а ті складають у десятиденний строк з моменту надходження зазначеної інформації списки за формою згідно із додатком 1 та подають їх органам, які уповноважені рішеннями керівників державних органів видавати довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії.

Оскільки Кабінет Міністрів України до цього часу не приймав інших рішень про зміну розміру грошового забезпечення для пенсіонерів органів внутрішніх справ, то відсутні підстави керуватися алгоритмом інформування, визначеним Порядком № 45, який передував видачі довідок для перерахунку пенсії.

У той же час, подальше скасування у судовому порядку окремих положень Постанови № 103, що спрямоване на захист прав відповідної категорії громадян на належний розмір пенсії, дає право на перерахунок пенсій з урахуванням основних та щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії на підставі довідок уповноважених органів.

Чинним є пункт 5 Постанови №103, згідно з яким перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) відповідно до пункту 3 цієї постанови проводиться на підставі довідок про розміри грошового забезпечення, поданих Міністерством внутрішніх справ органам Пенсійного фонду України до набрання чинності цією постановою, або довідок, додатково оформлених та поданих відповідно до Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2008 р. № 45.

Вказаний пункт передбачає, що перерахунок пенсії відбувається на підставі довідок про розміри грошового забезпечення, що подаються Міністерством внутрішніх справ органам Пенсійного фонду України, тобто визначає конкретні документи, які можуть слугувати підставою для перерахунку пенсій, та взаємозв'язок органів влади - Міністерства внутрішніх справ та органів Пенсійного фонду України в рамках здійснення зазначених функцій.

Питання подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону № 2262-ХІІ, крім пенсій військовослужбовцям строкової служби та членам їх сімей, регулює також Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», затверджений постановою правління Пенсійного фонду України від 30.01.2007 № 3-1 (із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 07.02.2012 №3-1; далі - Порядок № 3-1).

Відповідно до пункту 23 Порядку № 3-1 перерахунок раніше призначених пенсій проводиться органами, що призначають пенсії, в порядку, установленому статтею 63 Закону №2262-ХІІ. Пенсіонери подають органам, що призначають пенсії, додаткові документи, які дають право на підвищення пенсії.

Згідно з пунктом 24 Порядку № 3-1 про виникнення підстав для проведення перерахунку пенсій згідно зі статтею 63 Закону №2262-ХІІ уповноважені структурні підрозділи зобов'язані у п'ятиденний строк після прийняття відповідного нормативно-правового акта, на підставі якого змінюється хоча б один з видів грошового забезпечення для відповідних категорій осіб, або у зв'язку з уведенням для зазначених категорій військовослужбовців нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством, повідомити про це орган, що призначає пенсії. Органи, що призначають пенсії, протягом п'яти робочих днів після надходження такого повідомлення подають до відповідних уповноважених структурних підрозділів списки осіб, яким необхідно провести перерахунок пенсії (додаток 5). Після одержання списків осіб уповноважені структурні підрозділи

зазначають у них зміни розмірів грошового забезпечення для перерахунку раніше призначених пенсій і в п'ятиденний строк після надходження передають їх до відповідних органів, що призначають пенсії.

Тобто, підставою для вчинення дій, спрямованих на перерахунок раніше призначених пенсій, може бути як відповідна заява пенсіонера та додані до неї документи, так і рішення, прийняте Кабінетом Міністрів України, про що державні органи, визначені Порядком № 45, повідомляють орган Пенсійного фонду України.

Аналогічний правовий висновок міститься у постанові Верховного Суду від 10 жовтня 2019 року у справі №553/3619/16-а.

Слід також зазначити, що Верховний Суд у постанові від 12.11.2019 року у справі №826/3858/18 вказав на відсутність у Кабінету Міністрів України права здійснювати розстрочку виплати перерахованої пенсії, оскільки системний аналіз статей 51, 52, 55, 63 Закону №2262-ХІІ свідчить про те, що наявність у Кабінету Міністрів України права встановлювати порядок перерахунку пенсії не є тотожним та не визначає право встановлювати відстрочку або розстрочку виплати пенсії, тобто змінювати часові межі виплати.

Таким чином, саме з 01.12.2019 року (першого числа місяця, що йде за місяцем, в якому настали обставини, що тягнуть за собою зміну розміру пенсії), а не з 01.04.2019 року як помилково вважає позивач, виникли підстави для перерахунку його пенсії.

З урахуванням наведеного, суд дійшов висновку про те, що позивач має право на отримання з 01.12.2019 року пенсії, виходячи з розміру складових, розрахованих згідно з Постановою № 988 і відповідно до вимог статей 43 і 63 Закону № 2262-ХІІ станом на 19.11.2019 року. Водночас, до моменту отримання належної довідки від відповідача у пенсійного органу не виникає обов'язку з перерахунку пенсії.

Аналогічна правова позиція висловлена Верховним Судом рішенням у зразковій адміністративній справі №160/8324/19 від 17.12.2019 року, яке залишене без змін постановою Великої Палати Верховного Суду від 24.06.2020 року та практикою застосування рішень Європейського суду з прав людини.

Відповідно до частини 3 статті 291 КАС України при ухваленні рішення у типовій справі, яка відповідає ознакам, викладеним у рішенні Верховного Суду за результатами розгляду зразкової справи, суд має враховувати правові висновки Верховного Суду, викладені у рішенні за результатами розгляду зразкової справи.

Крім того, згідно з частиною 5 статті 242 КАС України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Судом встановлено, що відповідач отримав оновлену довідку про розмір грошового забезпечення, видану Державною установою «Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх справ України по Донецькій області» від 07.06.2021 року №33/25-1215, для проведення перерахунку пенсії у спосіб, який передбачений Порядком №45 та «Порядком подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (зі змінами), затвердженим постановою правління Пенсійного фонду України від 30.01.2007 №3-1, проте не провів перерахунок пенсії.

Щодо позовних вимог в частині зобов'язання здійснити перерахунок на підставі довідки Державної установи Територіальне медичне об'єднання МВС України по Донецькій області від 07.06.2021 року №33/25-1215 виходячи із 74 % розміру грошового забезпечення, суд зазначає, що обов'язковою умовою надання правового захисту судом є наявність відповідного порушення суб'єктом владних повноважень прав, свобод або інтересів особи на момент її звернення до суду.

Судовим розглядом встановлено та не заперечувалось сторонами по справі, що відповідачем взагалі не було здійснено перерахунку та виплати пенсії позивача на підставі

довідки Державної установи Територіальне медичне об'єднання МВС України по Донецькій області від 07.06.2021 року №33/25-1215 про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії.

Суд звертає увагу, що відповідачем будь-якого рішення щодо неврахування певних складових грошового забезпечення відповідач не приймав. Враховуючи положення ст. 2 КАС України, судовому захисту підлягають тільки порушені права. Тому права позивача в цій частині не порушені, такі вимоги є передчасними, та задоволенню не підлягають.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Згідно з нормами частини другої статті 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Відповідно до вимог пункту 4 частини першої статті 5 КАС України, кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Відповідно до положень статті 9 КАС України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Відповідно до вимог частин першої статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Нормами частини другої зазначеної статті встановлено, що в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача. У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилається на докази, які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин.

Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд, відповідно до положень частини п'ятої статті 77 КАС України, вирішує справу на підставі наявних доказів.

Відповідно до п. 10 ч. 2 ст. 245 КАС України при вирішенні справи по суті суд може задовольнити позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково у разі задоволення позову суд може прийняти рішення про інший спосіб захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, який не суперечить закону і забезпечує ефективний захист таких прав, свобод та інтересів.

За наслідками судового розгляду суд дійшов висновку про часткове задоволення позову.

Таким чином, при розгляді цієї справи судом встановлений факт протиправних дій

відповідача, який знаходиться у безпосередньому причинному зв'язку з негативними наслідками для позивача, пов'язаними з не проведенням перерахунку призначеної пенсії та зменшенням відсоткового розміру пенсії з 74% до 70 % сум грошового забезпечення.

Отже доводи позивача щодо неналежного виконання обов'язків відповідачем щодо розгляду наданих документів при проведенні перерахунку пенсії знайшли своє підтвердження під час розгляду справи.

Враховуючи наведене, суд дійшов висновку, що позовні вимоги позивача підлягають частковому задоволенню.

Відповідно до частини 1 статті 139 КАС України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Відповідно до частини 8 статті 139 КАС України у випадку зловживання стороною чи її представником процесуальними правами або якщо спір виник внаслідок неправильних дій сторони суд має право покласти на таку сторону судові витрати повністю або частково незалежно від результатів вирішення спору.

Таким чином, судовий збір у розмірі 908 грн. підлягає стягненню на користь позивача за рахунок бюджетних асигнувань відповідача.

Керуючись статтями 2, 139, 241-246, 255, 295-297 КАС України, суд

В И Р І Ш И В :

Адміністративний позов Васильченка Олександра Івановича (zareestrowane місце проживання: 87525, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Нахімова, буд. 166, кв. 9; РНОКПП: 2085420339) до Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (місце знаходження: 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3; ЄДРПОУ: 13486010) про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити частково.

Визнати протиправними дії Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (місце знаходження: 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3; ЄДРПОУ: 13486010) щодо безпідставного зменшення Васильченку Олександрю Івановичу (zareestrowane місце проживання: 87525, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Нахімова, буд. 166, кв. 9; РНОКПП: 2085420339) при перерахунку пенсії за вислугу років згідно Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб звільнених з військової служби та деяких інших осіб”, основного розміру пенсії до 70 відсотків.

Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (місце знаходження: 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3; ЄДРПОУ: 13486010) нарахувати та виплатити, на підставі довідки Головного управління МВС України в Донецькій області “Про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій для осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції)” від 13.03.18 №847лк, Васильченку Олександрю Івановичу (zareestrowane місце проживання: 87525, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Нахімова, буд. 166, кв. 9; РНОКПП: 2085420339) пенсію за вислугу років на підставі Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб звільнених з військової служби та деяких інших осіб”, застосувавши основний розмір пенсії 74 відсотки від грошового забезпечення та виплатити різницю недоотриманої пенсії починаючи з 01.01.2016 року.

Визнати протиправною бездіяльність Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області щодо не проведення Васильченку Олександрю Івановичу належного перерахунку та виплати пенсії відповідно до довідки про розмір грошового забезпечення, виданої Державною установою «Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх

справ України по Донецькій області» від 07.06.2021 року №33/25-1215 з 01.12.2019 року.

Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (місце знаходження: 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3; ЄДРПОУ: 13486010) перерахувати та сплачувати пенсію Васильченку Олександрю Івановичу (зареєстроване місце проживання: 87525, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Нахімова, буд. 166, кв. 9; РНОКПП: 2085420339) з 01.12.2019 року відповідно до довідки про розмір грошового забезпечення №33/25-1215 від 07.06.2021 року та здійснити виплату з урахуванням виплачених сум.

У задоволенні решти позовних вимог, - відмовити.

Стягнути з Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (місцезнаходження: 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, площа Соборна, 3; ЄДРПОУ: 13486010) за рахунок на бюджетних асигнувань на користь Васильченка Олександра Івановича (зареєстроване місце проживання: 87525, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Нахімова, буд. 166, кв. 9; РНОКПП: 2085420339) судові витрати у розмірі 908 (дев'ятсот вісім) грн. 00 коп.

Рішення складене у повному обсязі та підписане 09 червня 2022 року.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, або спрощеного позовного провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

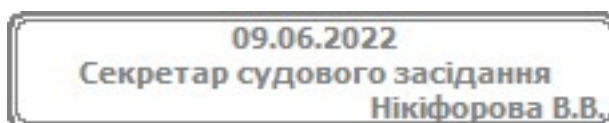
Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручене у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Апеляційна скарга може бути подана безпосередньо до Першого апеляційного адміністративного суду.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Суддя

А.Б. Христофоров

*306*5269437*1*2*